

FÜGGETLEN LAPOK

Az előfizetési pénzek
 a lap kezelését illető minden tárgyak
 a kiadó-hivatáshoz (Első magyar egye-
 sületi könyvnyomda, 3 korona-utca, 18.
 sz. a.) intézendők.
 Bérmentetlen levelek el nem fo-
 gadatnak.

101.75
120.
98.50
89.75
84.50
96.
77.50
81.50
94.
95.20
113.75
45.00
5.30
9.00
1.67
11.35

A jun. 22-ki allocutio és az új társadalom.

III.

A lefolyt 80 év történelme, mint látjuk, az egyház liberalismusáról tanuskodik a haladás és szabadság eszméit illetőleg.

Az egyház mindenütt és mindenben közéletet mutat, a fejlődési irányzatok, a haladási törekvések, a tudományos és művészeti eszmékkel szemközt, s javító, nemisítő befolyásával a tulajdonosok végtelmeit, egy a mulasztások hátrányait a józan középüttal súlygyenybe hozni folyton törekedett.

Ezen nemes szerepét talán megtadta, midőn a jun. allocutio és a decemberi encyklika született?

Nem. Róma szava az új társadalom fölött, midőn ily határozott és erőlyes rosszaságokban nyilatkozik, sem szélesebb értelemben, sem sötétebb intenciókban nem veendő, mint a czélt és kört illetőleg az mondatott.

A keresztény polgarisodás elveinek megvása az új alakulásokban, ma nem lehet csekélyebb földadat, mint azon elveknek kezdetleges terjesztése az első vagy hatodik században, s a kulcs, mely Istentől a lelki hatalom kezelésül adatott, a felelősség ugyanazon mértékét rója IX. Piusra, mint szent Péterre.

A pápa az egyetlen hatalom, mely pártok fölött magasodva, a vallási és erkölcsi érdekek oltalmára mindig kész szavát emelni, az emberiség érdekében.

Ha az imperialis zsarnokság, vagy az olygarchák önkénye, ha igaztalan háborúk, fosztogatások súlyosodtak a népre, s ez szenvedő szavát Romához emelte, a pápa nem késelt védelmére az elnyomottaknak.

Ha tévely hálózta be a lelkesmeret, bűn a társadalmat; ha az eszmékben a vallás elveinek ártalmas, az erkölcsi alapokat sértő irányzatok keletkeztek; ha a tudomány túl ment a józan korlátokon, s alapos félelem támadhatott az emberiség legszentebb érdekeit illetőleg; a pápa formulázta a vallási igazságokat, az erkölcsi elveket, s megjelölte az utat, melyről az eszmék haladásukban letérvén, a lelkesmeret jogaít sértik.

A legmagasabb erkölcsi bíró ezen illetékességét és küldetését a pápában mindenkor elismerte a világ. Annak szavát tisztelettel fogadta uralkodó és nép. És a történelem sohasem tagadja meg, hogy a pápa szava, valódi áldás volt a szabadságra és kultúrára.

A pápa szerepe ma is ugyanaz. A keresztény társadalom vonatkozása a keresztény elvekhez, ma is oly feltételek alapján nyugszik, mint Nagy

Károly idejében. A vallási érdekek fontossága az állami és magán életben ma is első rangú az elmékre és keletyelyekre nézve.

Ha tehát a pápa, mint a vallási érdekek legfelsőbb fóruma, a rohanó és súlyvesztett államformák alakulásában oly irányzatok nyomait látja, melyek később, a mindinkább korlátlanabbá váló szabadsági eszmék közepett, a társadalmi együtlet alapjait nyeggethetik, s ha ezen veszély láttára intő szöveget fölemeli, küldetéséhez méltólag cselekszik.

A pápai allocutio, mely az osztrák alkotmányos állapotok közjogi változásának alkalmából iratott, a félelem, és aggodás hangjának ad kifejezést a következmények előtt, melyeket maga az allocutio ezen kifejezéssel nevez: „feltétlen szabadság.”

Visszaterelni rendes mederbe, a tulhajtott szabadságvagyat; hirdetni, proclamálni a változhatlan igazságot: ezen hivatás a pápa ajakán, nem vált eddig Europa kárára soha.

A vallás vizsgálatásait, a napi szenvedélyek csapásai közepett a világ számára megmenteni; a rossz fermentatiót, mely a haladás és cultura hasznát csökkenthetné, az örök igaznak, örök jónak, örök szépségnek, alkotó és idomító elvei által elemében megírítítani, a kereszténység öröknek, Krisztus helytartójának szent kötelessége.

Nem lehetne példát hozni rá, hogy a szent szék „non possumus” a közmívelődési fejlődéseknek útját állotta, vagy hogy a lelkesmeretek nem bírták volna el, annak kötelezőt terhét. Inkább, maga az örök haladás törvénye követeli, a harmonikus egység, és szerves kölesönhatás oly rendét, melyben az állandó actio fölött egy compact conservativ erő, mint szabályozó álljon.

Hálátlan és népszerűtlen munka, kedvező hajlamok, merész törekvések, rajongó eszmék napjában, a vallási igazság szabályját tartani kézben, s kedvét szegni a rohamba indult nemzedéknek.

De a vallás czélja nem pillanatnyi tekintetek kímélése által érvényesítetik, s az emberiség üdve elvész azon napon, mely egy gyáva pápának ajkain elhalni látná az evangelium védelmét.

A hirlap-cautioáról.

A lapok egy országgyűlési interpellatio alkalmából egy-két napig buzgólkodtak a minap a hirlap-bélyeg eltörlése körül; egy lapnak sem jutott azonban eszébe a hirlapi cautio nagy-horderejű hatásáról szót vesztegetni; mi legalább mit sem olvastunk erről

egy lapban sem. Pedig, úgy hisszük, káros hatásra nézve a lapirodalom finansialis békői között a politikai lapok által letendő ugynevezett biztosítéki összegek az orszolánrészt. — A naponként minden lap után fizetendő 1 krajczár jelentőségét épen nem akarjuk csekélynek tartani, de tagadhatatlan, hogy ez korán sem akadályozza annyira a lapok keletkezését, korán sem oly fontos tényező arra nézve, hogy majdnem az összes lapirodalom egy-két gazdag vállalkozó vagy részvénytársulat vagy clique kezébe jusson, mint a „cautio,” a viszonyaink között roppantnak nevezhető „biztosíték.” — Ha valaki megelégszik csekély jövedelemmel; ha megelégszik az irodalmi sikerrel; ha megelégszik avval, hogy nézeteit terjesztheti, közép-számú előfizető mellett is adhat ki lapot, de a ki az ezekre menő biztosítékot kiteremteni nem képes, meg nem indíthatja a lap kiadását még azon esetben sem, ha nézete szerint nagy terjedelmű olvasó körre biztosan számíthatna. És a törvényhozásnak ezen, itt épen nem üdös ovatossági czélzatlat hozott intézkedése, alig mutatkozhatik károsabb eredményekben, mint épen nálunk. Irodalmunk csekély; a nyilvánosságot majdnem két évtizeden át nélkülöztük, és a nyilvános élet két tized előtt is nem csak hogy igen korlátozott volt, hanem a részvét joga a nyilvános ügyekben csak a nemzet igen kis töredékére szorított, a mely körülmények között fontosabb mint bárhol, hogy a szellemi erőkhöz legelőleg fejlődhessenek és érvényesüljenek s ne legyen a lapirodalom néhány gazdag nyomda dominiuma, mint a hogy ez nálunk tetteg van. — A lapok még nem régen időnként felszólaltak a journalistikában üzött lelkesmeretlen pajtáskodás ellen és ez által akarták tolmácsolni a már a nagy közönség által is észrevett irodalmi corruptio körüli nézeteket, a midőn gyakran megessék, hogy az kiáltott legjobban, a kinek a háza javában égett. — Journalistikánk cliqueszerűségében, a mi irodalmunkra, társadalmi életünkre, a művésztetre s már ezeknél fogva is egyszersmind politikai életünkre nem kis-mérvű „szesz hatást gyakorol, nem csekély tényező az, hogy a lapirodalom nem decentralizálódhatik és gyakran a főváros pár gazdag nyomdászának pénzárcazája képezi azon gyűpontokat, a honnét hirlap-irodalmunk nagy része kénytelen nem épen szépséges sugarait szerte lövelni. Vegyük még tekintetbe, hogy a főváros legnagyobb nyomda- és kiadó-üzletei részvény-társulatok kezébe jut-

nak, és az eddig mégis különböző iránylatokat képviselő lapok szerkesztői és munkatársai a többi lapoknál is, mint rész-tulajdonosok az anyagi érdekek tetemes súlyánál fogva nem csekély mértékben lesznek érdekelve, és be fogjuk látni, miszerint a nyomdák körüli újabb sajtószertű associatiótól nem várható, hogy az a nemes törekvési versenyt emelje, és alig lesz valaki, a ki valószínűnek tartaná, hogy ennek folytán a clique-szellem oszladozni és a reklám-gyártás apadni fogna. És ez újabb, nem megvetendő ok arra, hogy elhárítson a törvényhozás oly akadályt, a mely a szellem működését a sajtó terében tetemes mértékben gátolja, és ez által teljesebbé és gyümölcsözőbbé tegye a sajtószabadságot, melynek a segítségével a mély belátás, angol praktikus nézete szerint minden egyéb szabadság visszaszerezhető, és a mely szabadság bizonyára mindenki nézete szerint az eszmék, a műveltség terjesztésében roppant horderejű tényező.

Mind ez mutatja, hogy a hirlap-cautio eltörlése égető szükség, mert csak úgy lehet, hogy a lapirodalom a tözsérek kezéi között teljeseen el ne silányuljon, sőt emelkedjék. Hiszszük is, hogy ez ellen a kormányknak sem lesz kifogása, annál inkább, mivel a cautiókiból az állam jövedelmét nem húzott s így annak eltörlése a kincstárnak finansialis veszteséget nem okozhat.

A már létező lapoknak, az igaz, le van téve biztosítékuk s a cautio-rendszer őket a concurrentia ellen tetemesen biztosítja, hanem azért mégis hiszszük, hogy több lap csatlakozni fog nézetünkhöz és helyeselni fogja indítványunkat, a mely a hirlap-cautio teljes eltörlésére irányul. — Szóljanak különösen az ügyhöz a modern „Athenaeum” akctizás bölcsői és mutassák meg, hogy igazán „szabadelvéük.”

Az igazság érdekében.

Pest, jul. 12.

Az „Id. Tanuja” f. hó 11-ki számában leírast hozott a sz. fehérvári kath. értekezletről. Sokan voltak, kik 10 napon át folyton kérdő tekintettel néztek a nevezett lapba, várván a sz. fehérvári kath. gyűlésről körülményes jelentést. Hiába vártak. Végre tegnap megszólalt a pósta, és az egész kath. értekezet, annak gr. elnöke, az ott nyilatkozó férfiak, kik t. i. nem tartoznak az Id. Tanuja cliquehez, con amore meghurczoltatnak.

Az egész epigramm úgy látszik Gózon kanonok ur beszédének ki-nyomatása miatt iratott. Igazságos és okszerű lett volna Bacsák ft. urnak

beszédét, sőt miután quod uni justum, alteri aequum, az összes szónok urak előadásait szintén megszerezni és kiadni. Így az író nem írhatta volna, hogy Horváth alispán ur nyilatkozatára nem merné ráfogni, hogy az a képviselőházat is oda sorolta, hova petíciók irandók.

A fehérvári kath. közvéleményt illeti, hogy itéljen az „Id. Tanujának” referadaja fölött. Ugy látszik, a nevezett lap, igen mérges és haragszik az egész autonomikus mozgalomra. Pedig mennyiszor írja, hogy hiszen ő volt az, ki első hozta szóba a dolgokat. Csak-hogy erre azt mondaná a göcsői ember: biz az régen volt már, talán nem is igaz.

Ugyan mi volt gáncsolható az egész kath. értekezet folyamában? Talán hiányzott a kath. szellem? Talán botrányos kifakadások történtek? Nem! egyetlen pont sem hozott foltot az értekezet kath. jellemére. De úgy látszik, épen ez a baj. Egy kis botrány, egy kis krawall, katolikussellenes nyilatkozatok bezzeg inyre szolgáltak volna a zsoldos kegyenczeknek! Még csak alapos delatiókra sem adatott ok! Így persze nem igen lehet érdemeket szerezni kitüntetésekre, beneficiumokra!

Oly fanatikus láz rohanta meg a cikkkirót, hogy az elnök grófnak bebeszédét sem olvasta el, különben, ha becsületes ember, notitiát kell vala vennie azon hódolatjeljes, kenetes ér-zületéről a nemes grófnak, mely a beszéd szövegében a nm. püspöki kar iránt nyilatkozik!

Hálával kellett volna elismernie, hogy azon beszédben nem csak „csat-tanós phrázis” hanem egy kath. szel-lemhez és mágnáshoz méltó tudás, eszmék és eloquentia volt, melynek színvonalára az „Id. Tanujának” referense emelkedni nem képes.

Vagy mit kívánt, mit kívánhatott józan kath. ember még az elnök gróftól? Vajjon ezen piszok, ezen sár a katolikus hála, melylyel megbóaljuk világi férfainkat hazafias és vallásos lemondásukért, midőn egy mindenütt népszerűtlen, és eredményében kétes szerepű vállalkoznak a kath. értekez-letek alakításának? Ez kezdőbetűje az az adandó kath. autonomiának?!

A ki ily fegyvereml szölgál az egy-háznak e veszélyes és izgatott napokban, az bünt követ el a vallás ellen.

A referada azon részére vonatkozólag, mely Zoványival foglalkozik sugy tünteti fel az egész kath. értekezetet, mint a Független Lapok érdekében tartott missiót — kevés szavunk van. Alap-talán hazug koholmány az egész.

Az 1848-ki „Emlékirat” nem Zo-

fél testtel látszanak ki a mocsárból s egymást rágya harapva ismét az iszap alá merülnek. A hatodik körrel, a hol Dis városa van, a mélyebb pokol kezdődik. Epikureusok és eretnekek fekszenek itt izzó koporsókban, s közöttük II. Frigyes császár. A Minotaurusz által örzött mélységen keresztül leereszkedik Dante Virgiliuszszal a hetedik körbe, mely három mellékkörben özi azokat, kik Isten vagy felebarátjuk ellen erőszakoskodtak. Rablók, gyilkosok, zsarnokok, köztük theszalonikai Sándor, szirakuzai Dénos, az epiroszi Pirrhosz, Nero, Attila az első mellékkörben forró vérben főzöttek. Neszrosz kentaurusz által a második mellékkörbe vezettetnek, mely egy sötét erdő, s mely tanyája az öngyilkosoknak. A harmadik mellékkör egy homokpuszta, a hol az istenkáromlók fekszenek, a szodomiták futkosnak, az uszorások összehúzódnak, veretve a folytonos tűzzáportól. A nyolcadik kör magas kőfalak által tiz mezőre van fölösztva s kinlódó helye a csalóknak, kik csalásuk faja szerint e tiz rekesz valamelyikében foglalnak helyet. Az elsőben az elcsábítók futnak folytonosan az őket ostorozó szarvas ördögök elől, a másodikban a hiszékeny gyanujan hemperegnek, a harmadikban a simonisták büntetettek, a negyedikben a varázslók, az ötödikben az állami hivatalokkal visszaélők, a hatodikban a képmutatók, a hetedikben a tolvajok és rablók, a nyolcadikban a hamis tanácsadók, a kilencedikben a viszályterjesztők, a tizedikben mindennemű csalók, Griffolino alchimista, Putifár neje és Simon. Költőink innen elfordulva a kilencedik körbe jutnak, a hol nagy terhetek ide s tova tologatnak. Az ötödik körben laknak a haragosok lelkei, kik

nek bűneikért. A kör ismét az atyafi-, haza-barát- és jövőkör aláírása van osztva. A központján e körnek látja Dante e birodalomnak fejedelmét Lucifer, a rosznak kutforrását hármas arccsal, bőregérhez hasonló iszonyu szárnnyakkal, ki hármas szájával Judást, Brutust és Kaszsiust tartja. Luciferhez érve Virgiliusz védenézet magával vivén annak bozontos testén egész a lábáig leereszkedik a föld középpontjára, honnan annak lábain ismét fölfele haladva egy kuthoz jutnak, s egy tiszta forrás menétét követve egy sziklanyláson keresztül megpillantják az égboltozatot, míg a földnek elhagyott fele az éj homályában nyugszik.

A földnek azon felén, melyre most lépnek, az egészet elfűdő hullámok közül emelkedik ki a tisztítóhely hegye. A part szélen utikai Kátó van, mint őre e tartománynak, a ki Dantenak megparancsolja, hogy arczát a pokoli piszoktól a fűnek harmatával tisztítsa meg. Dante és Virgiliusz a hegy aljához érnek, a hol nemcsak a kiátkozottak, hanem azok is találtnak, kik bűneiket későn bánták meg, a hol a tisztítóhely elősarokban várakozniok kell, míg a meghatározott idő eltelik, hacsak imádság által meg nem rövidítettik az. Itt van a hohentausf Manfred, Rudolf császár, Ottokár király, III. Fulöp francia, III. Péter aragoniai, és III. Henrik angol király. Az éj beálltával a tisztítóhely kapujához jutnak. A tisztítóhely hegye kupalaku és hét körültekerődő fokozatra van osztva, mely mind be van töltve a bűnhődők különböző fajával. Egyik fokozatból a másikba egy egy angyaltól örzött keskeny lépcső vezet. A mint a pokol a csekélyebb bűn-

tevésektől mindig súlyosabbakra vezet, úgy a tisztítóhely a súlyosabbaktól, mindig a könnyebbekre halad, és pedig minden lélek életéhez aránylag a tisztítóhely vagy minden fokozatán vagy csak némelyikén megyen át. Az első és illetőleg legzélesebb közben tisztulnak a gögősek, bűneiktől mélyen meggyönyvedve. A másodikban bűnhődnek az irigyek szöringben bezárt szemekkel; a harmadikban a haragok árnyai sűrű füstben; a negyedikben a jó erkölcsiségben restek szaladgálnak s bűneiket egymás elé tartják, az ötödikben a fősvények és pazarlók tisztulnak földre szegzett szemek és kötözött kezekkel, a hatodikban kéjelgők a gytmölésesl terhelt fa és tiszta forrás mellett és szomjúságot szenvednek; a hetedikben végre a fajtalanok tűzlángban járnak, melyen Danténak is át kelle menni, hogy a hegy csuesán levő földi paradicsomba juthasson. Itt Virgiliusz kalauzó szerepe bevégeződik, ki ettől fogva elnémul.

Egy szép asszony Matild fogadja a vándorokat s Dante egy családost látványban látja az egyház diadalmát. E látványban Jézus látszik griffek által vont diadalkocsin, mely az ő és új szövetség jelképes egyenétől volt környezve. Erre megjelenik Beatrice, ki a költő tévedéseit föllepeli, a rosszak elfeledése tekintetéből megparancsolja a Lethé vizében megfürdeni, azután az Eunoo patak-ból a jónak emlékezetét inni, mi által képessé legyen az égbe való fölemelkedésre. Virgiliusz (az ész) észrevételül eltűnt, a mint Dante Beatricehez (az isteni bölcsesség és hit) közeledett. Miután Beatricevel a levegőn és tűz között a boldogság különféle fokozatain áthaladt. Beatrice itt elhagyván a költőt azután z. Bernárd lesz a vezető, ki miután a rósa-értelmét megmagyarázta, kéri, hogy az istenséget megláthassa.

égbe a holdba, a hol azoknak lelkeit látják a kik ámbár a lelki életre szánták magukat, de a körülményeknél fogva fogadásukat nem teljesíthették. A második égen Merkurban azon lelkekkel találkoznak, kik ámbár erőnyesek, de egy kissé dicsvágyók is voltak. A harmadikban, Venuszban azok vannak, kik a földi szeretetet jámborsággal kapcsolták egybe. A negyedik ég a nap a szentatyák helye, az ötödik Mars a hitért küzdők, kik úgy látszanak, mint valami világió keresztetek, melyeken Jézus arca ragyog. A hatodik égen Jupiterben az igazságos fejedelmek lelkei honolnak, a hetedikben Szaturnuszban a remetek és szemlélődő lelkek, kik lánghoz hasonlólag egy lajtorján föl és alá járnak. A nyolcadik égen vagyis az álló csillagokban, az ikrek csillagzatába lép a költő, s egy tüneményben Jézus és a szűz Mária diadalát látja, továbbá Péter, Jakab és Jánostól a hit remény és szeretet isteni erőnei felől kérdezgetetik. A kilencedik ég Primum nobile minden más egyéb szerfát áthat. Dante abban a kilencz angyali kar pillantja meg, mely a kilencz szerfát igazgatja, s itt kilencz öszhangzó körben egy ragyogó központ az istenek körül forog. A tizedikben, a mozdulatlan égi fényben (empyreum) látja az üdvözültteket, kik mind ugyanannyi szirmok egy vég-hetetlen rózsát képeznek, s az isteni fényben ragyognak. Itt van a valódi helye minden üdvözültnek, miután a bolygó csillagokon mint a boldogság különféle fokozatain áthaladt. Beatrice itt elhagyván a költőt azután z. Bernárd lesz a vezető, ki miután a rósa-értelmét megmagyarázta, kéri, hogy az istenséget megláthassa.

A FÜGGETLEN LAPOK

TÁRCZÁJA.

Alighieri Dante.

(Váry Gellértől.)

III.

A pokol ürege a külső földkéreg által van befűdve, boltozatának pedig a közepén van Szion hegye függélyesen Lucifer fölött, ki a pokol legmélyebb fenekét foglalja el. Az elkárhozottak e tölcsernek különböző fokozatain tanyáznak, melyek az elsőől kezdve a kilencedikig mindig szűkebbékké válnak, nem különben a mint a gonoszság és büntetés és mindig nagyobodik. Az első tér azokkal van betöltve, kik a földön szegény és becsület nélkül éltek. Az Acheron pokoli folyóvíz elválasztja ezen elfűdvert a valóságos pokoli fokozatoktól. A fokozatos körök legelsőjében vannak a keresztesség nélkül meghaltak. Homerosz, Horáciusz, Ovidiusz és Lukánusz előtálalkoznak Dantéval s egy kellemes mezőre vezetik, a hol az ó-világ nagyjainak lakásai láthatók. A második körben, a hol Minosz örködik, azoknak lelkei kinlódnak, kik a földön kéjelgők voltak s ezek közt Szemiramisz, Kleopatra, Didó, Helena, Páris, Tristan, Rimini Francziska és kedvese. A harmadik körben, a hol a tozódók gyötrődnek, örköső hó, jég és kiállhatatlan szag tölti el az éji sötétséget. A következő körben látja Dante a fősvények és tékozolók kínjait, kik nagy terhetek ide s tova tologatnak. Az ötödik körben laknak a haragosok lelkei, kik

Arjegyzékek és minden utasítás kívánatra beküldetik.

szolgálnak. Különbösen bármily című, bárhol és bárki által hirdetett könyvek stb. ugyanazon áron kereskedésünkben is kaphatók.

ványi pénzen osztott ki a gyűlés tagjai között. Amak nyomtatását az egybehívó és rendező nyak eszközölték.

Zoványi nem „szövetkezett, amál kevésbé nyerte meg a maga részére Zichl Jenő grófot. Oly független és nemes jellem, mint a tisztelt gróf, meggyőződésével és elveivel ellenes célokra meg nem nyerhető.

Zoványi a „sz. fehérvári gyűlés határnapjával együtt, három nap nem mulatott saját kedve szerint elvokoni között, és meglehetősen ügyességgel nem terjeszté nézetét szerzetésé mint az Id. Tanujának ezlike állítja; mert Zoványi a gyűlés előtt két napot falun, egy nemes család körében tölté. A látogatások, miket elnök gr. tr. saságában a nagyságos kaptalan tagjainál tett, sem a korteskedés, sem a nézetterjesztés színét nem viselték.

Egy vívmánya mindenesetre volt a Független Lapoknak a székesfehérvári értekezleten, az, hogy az értekezlet azon álláspontra helyezkedett, melyet a Független Lapok az autonómia kérdésben képviselnek; hogy az egyházi közérdeklés szép manifesta- tiókban nyilatkozott; hogy az értekezlet a mily határozott katolikus, oly hazafias és szabadelvű volt. És ily eredményekkel szemközt, szánandó mosolylyal nézzük, holmi tehetetlen onager rugdalódzásait.

Egy csapással két legyet! A „P. Hirnök“ bácskai levelezőjének s az „Id. Tanujának“ írt legényének válaszul közöl egy sorban. Habár tudjuk, hogy t. olvasóink már unni kezdik a szóvitát, melyet lapunk két kath. collegájával folytatni kéaytelen; de — ki tehet róla! — ott a másik oldalon ily féle iránygyakorlatoknak igen örülnek.

Különb az eljárásnak eléggé diskrét; lehetőleg azon vagyunk, hogy röviden végezzünk.

Ha találkozott ember, ki a „Független Lapokat“ szükséges rosznak nevezé, kath. lapársaink részére e ros szüksége étel és ital.

Magna ingenia conveniunt. Így találkoztott a „Pesti Hirnök“ emittett bácskai levelezője, az Id. Tanujának írt ezikezőjével a minap. Két ellentétes geograficus vonal alatt, egymástól távol a Duna által elválasztva, egyik zord bérécek allján, a másik délibábas rónák sivatagán, talán ugyanazon nap, talán ugyanazon órában, a musza kényszerítő illete folytán tolat ragadnak, s megírják Hirnök-boldogító „Idők Tanúságát“ filippikájukat a „Független Lapok“ ellen!

A pápai alboutio, tudvalevőleg pálézat tört a bécsi confessionális törvények sugalmazói, alkotói és helyeslői fölött. Képzelheti a szives olvasó, mily homeri kacsajba törtünk bí, midőn nevezett két író barátunk soraiból észrevettük, hogy bízon mi is a proféták közé soroztatunk. Mithfield Zoványi, interconfessionalis törvény = „Független Lapok“; bácskai levél, írt ezik = alboutio, anathema, excommunication! Brrrr!

Tudtunkkal a „P. Hirnök“ volt legelső témadója lapunk bécsi politikájának.

Bizony, bevalljuk magunk is, hogy azon irány, melyet mi a jelen egyházi fejlődés legfontosabb és legnehezebb részében, az osztrák katolikus viszonyok vajudozásaiaból következő, igen nehéz és alkalmas a legsértőbb félreértésekre. A P. Hirnök és Id. Tanujának teljes könyelemmel vonulnak a Volksfreund és Vaterland szárnyai alá. E patrocinium, egy igen hangos, és gazdag chorus munkásai közé juttatta őket, ahol egyebet nem kell tenniük, csak a kótát forgatni!

Mi elismervo a két kath. német lapnak az egyház körül tett fáradozásait, mindenkor irtóztunk nemzeti politikájukról. De mert az álláspont is, melyet kath. irányu szabadelvű lapok, oly specifice nemzeti és alkotmányos alapokra helyezték, egyházi feladatunk elé nehéz és nagy vállalkozást tüztek. Ez a kibékítő, a közvetítő szerep, melyet mi a haladó kor jogos követelményei és az egyház igazságos érdekei között foglaltunk el.

Látunk az osztrák alkotmányos fejlődés közjogi consenquentiáit, a szabadsággal járnai szokott hevesebb közéletet, a közvélemény hangulatát, s mindezek közeppet a népszertlen kath. egyházat. Azt gondoltuk, nem lesz az egyház jól fel fogott érdekeinek megfelelő, ha a tényállásokat, a helyzetet, az ő teljes ridegségében, realismusában el nem fogadjuk; ha a kath. népek millióinak egyházas meleg lelkesedéséről, ragaszkodásáról beszéltünk ott, hol az nincs; ha a erőket Xerxes haderejére fokoztuk, s magunkat megoldavassa, magunk körül a tett órájában fájdalom, csak apró csoportot találunk!

De másrészt szívünkbe vittük Ketterer püspöknek a kath. sajtó feladatáról írt követező eszméit: „Világos felfogásra van szükségünk: világos felfogásra helyeztünk nek, a hennünkét környezé veszélyeinek, a korsellemkez intézendő követeléseinknek; világos felfogásra annak, a mi a világ törek-

véseinek irányában igaz, vagy hamis, igazságos, vagy igazatlan.“

Igy történt, hogy mi egy objectiv párt-sympathiáktól ment, a mily liberalis, oly katolikus közvetítő politikát követtünk és követtük az osztrák egyházi kérdésekben. Enyhítőleg, bizalmat keltőleg akartunk és akarunk ezáltal hatni idehaza; mert világos, hogy a bécsi surlódások, előjátéka a honunkban történendőknek.

E szereplők bálátlán. Félreértettünk itt is, ott is; de azért megállunk? Ha a momentan siker lenne ezélnük, tollunkat rég letet tük volna, de benső meggyőződésünk pihenni nem enged.

Ezen incisumok után csak rövid néhány szóvuk van a P. Hirnök és Id. Tanujának szóban forgó két írójával.

Az elsőt megnyugtathatjuk a felől, hogy midőn az osztrák vallási törvényekről írtunk, azok iránt helyeslő épen nem fejeztünk ki. Hivatkoztunk a sz. pölteni püspök elveire, melyek az új helyzet közeppet a katolikusok polgári és vallási köteleim, a békésességgel és apostoli buzgalommal fejtettek.

A írt ezikezőnek pedig latin idezetét ezélnak tévesztett fáradságnak tartjuk, midőn azokat a Független Lapokra vonatkoztatja. Küldje meg ezikkét Herr Beustnak, vagy a bécsi parlamentnek, hogy azokból magán tanorokát vegyenek, egy citatumainak lesz értelme. Oly idézet-halmaz nem kölcsönöz a cikknek tudományos apparatust, melyet a legelsőbb dogmatikából kiirhat az első éves theologus is.

TÖRVÉNYHOZÁSI ROVAT.

Törvényjavaslat

a népiskolai képzetés tárgyában.

(Folytatás.)

VII. FEJEZET.

A tanítóképezőkről.

a) Tanítóképezők.

83. §. Az állam az ország különböző vidékein 20 tanítóképezőt állít fel, melyek mindegyikének szervezete és tanrendje a következő §§-okban határozatik meg.

84. §. A képeződének egy mintaiskolával kell összekötve lennie, melyben a növendéktanítók gyakorlatilag képezethessenek.

85. §. A tanítóképzés legalább 1 holdnyi kertnek kell csatoltnak, hogy a növendékek a földmívelésben, a gyümölcs és szőlő-tenyésztésben gyakorlati oktatást is nyerjenek.

86. §. A tanári személyzet egy igazgatótanárból, két rendes (egyik zenetanár), egy segédtanár és a minta iskolában működő egy tanítóból áll.

87. §. A rendes tanárok fizetése 1000 ft és 100 szállásbér.

Ezenfelül az igazgató tanár az igazgatói teendőikért 200 ft tiszteletdíjat kap.

A segédtanár fizetése 450 ft. az iskola épületében lakás s fűtéssel, és a közköztársaasztalánál szabad étkész. A minta-iskola tanítójának fizetése lakáson kívül 700 ft.

88. §. Felvételik minden, a 4 ik gimnáziumi, vagy 3 ik realiskola osztályokat végzett tanuló, ha a közköztársa miniszter által megállapított tantárgyakból a közköztársa miniszterium küldöttének jelenlétében a tanári kar előtt szigorú felvételi vizsgát teend le.

89. §. A képezői tanfolyam 3 év.

90. §. Kötelezett tantárgyak:

vallás, erkölcsstan, nevelésstan, oktatási módszertan, földrajz, általános és hazai történet, magyar nyelv, német nyelv (hol a tanúelv nem magyar, ott a német nyelv helyett a magyar), természettudományok és azoknak a földmívelésre és iparra való alkalmazása, gazdaságtan, hazai alkotmánytan, menyiség és mértan, ének és orgona, szépirás és rajz, testgyakorlat tanítása, a mintaiskolában a fu-tanítás gyakorlása.

91. §. A közköztársa miniszter által időnként kiadandó tantervben határozatik meg, hogy a tantárgyak közül mindegyik osztályban melyik s midőn terjedelmében tanítatik.

92. §. A képezők minden biftekézet belüli különföleségen kívül álló állami intézetek lévén, a növendékek vallásos oktatása az illető hitfelekezethek tiszte.

93. §. Mindegyik képeződében 80 szorgalmas szegény tanuló ingyen lakást, fűtést és mosást kap.

E zéln a intézet épületében a legszükségesebb butorokkal ellátott 40 lakszoba építendő.

(Egy szobában két tanulóval több nem lakhatik.)

94. §. Mindegyik képeződében közköztársa állítatik, melyben mérsékelt díjért minden növendék teljes élelmi ellátást nyer.

A közköztársa díjat évenként a képező igazgató tanácsa határozza meg.

A közköztársa díj szükséges fát és cselődseget az intézet fizeti.

95. §. Mindegyik képeződében ötven legszegényebb, és legszorgalmasabb s legjobb magaviseletű tanuló helyett közköztársa az intézet fizeti be a kellő díjt.

96. §. A lakás és élelmézésbeli jótéteményeket az igazgatótanács osztja ki, a hozzá benyújtott bizonyítványok és a tanári kar ajánlata alapján.

E jótétemények egyenlő jó magaviselet

és szorgalom mellett, lehetőleg szegény tanítók gyermekeinek adandók.

97. §. Az intézet épületében bennlakó segédtanár a tanításon kívül még köteles az épületbeni rendre és tisztaságra felügyelni; egy a tanulók közüli mellé rendelt segédével a tanári kar ellenőrködése és az igazgatótanács felügyelete alatt a közköztársa kezelni s az értekezési elnököl.

98. §. Minden képeződé egy lehetőleg szakmunkákból álló, s a tanulók által is szabadon használható könyvtárral látandó el.

Egy egy könyvtár gyarapítására évenként legalább kétszáz ft fordítandó.

99. §. Minden évben a képeződéket két, az egész tanfolyamot bevégzett, s az igazgatótanács által a tanári kar ajánlatából kijelölt legkiválóbb növendékét az oktatásiügyi miniszter külföldre küldi népiskoláknak vagy felsőbb tanintézeteknek egy évig tartó látogatására.

E zéln a képeződé pentárából fejéknét 800 forint o. é. segélyt kapnak.

100. §. Fegyelmi ügyekben s a tanulók személyes viszonyában első fokon a tanári karból álló tanári szék intézkedik.

101. §. A tanári szék fölött van az azon megye tanügyi bizottság elnöke alatt az igazgatótanácsból és még a közköztársa miniszter által kinevezett öt tagból álló igazgatótanács.

102. §. Az igazgatótanács a közköztársaügyi miniszter utasításai szerint vezeti a képeződé anyagi és szellemi ügyeit; felügyel a tanári kar működésére, s ítel a tanári szék fölötté felbízott ügyekben.

Az igazgatótanács ítéletei ellen is azonban fontosabb ügyekben a közköztársaügyi miniszteriumhoz folyamodhatnak a felek.

103. §. Az igazgatótanács tagjai az elnökön s az igazgatótanáron kívül összejevelettek alkalmával netáni utiköltésük megtérítését s napi díjakat kapnak az intézet pentárából.

104. §. Évenként egyszer a megyei tanfelügyelő és az igazgató tanács tagjainak jelenlétében nyilvános vizsgák tartatnak.

105. §. A tanfolyam bevézése után fél-évre, vagy később, minden növendék az összes képeződé tantárgyakból és írásbeli dolgozatokból is szigorú vizsgát tartozik kiállítani, s csak úgy nyerhet oklevelet.

Ily vizsgákra évenként egyszer az igazgatótanács ítel ki ídőt.

106. §. Kik felső népiskolai tanítóit állomásra akarják magukat képesíteni, azoknak a megállapított vizsgán kívül még egy szigorúlatot kell kiállaniok a felső népiskola tanulmányai köréből és a miniszter által kitűztött tárgyakból.

107. §. Kik a 105. és 106. §§-ban meghatározott vizsgákon kétszer visszavetettek, többé vizsgára nem bocsáttatnak.

108. §. Egy-egy képeződé fentartására az oktatási miniszter az állam pentárából évenként 16 ezer forintot fordít.

b) Tanítóné-képezők.

109. §. A közköztársa miniszter, hol szükségesnek látja, állíttson fel a tanító-képezők mellé tanítóné képezőket, melyekben különösen a felső népiskolában levő leányosztályok számára tanítókné képezessenek.

110. §. A tanítóné-képezők számára külön épületek állítandók.

111. §. Egy szinten bennlakó tanítóné felügyelete alatt a növendékek mindnyáján bennlaknak és közösen étkéznek.

Az igazgató tanács csak kivételesen engedheti meg a különlakást.

112. §. Felvételenk a 14-ik életévet betöltött oly leánykák, kik a felső népiskolai tanfolyamot egészen bevégezték.

Minden növendék a felső népiskola tantárgyaiból szigorú felvételi vizsgát tartozik kiállítani.

113. §. A tanfolyam 3 év.

114. §. Az intézetben a tanítóképező tanárai tanítanak.

E végből, ha a szükség kívánja, a tanárok száma egy vagy két segéd-tanárral szaporítható.

Ezen kívül a tisztán női tanulmányokra kellő számú és képzettségű tanítóné alkalmazandók.

115. §. Köteles tantárgyak: Vallás és erkölcsstan, szépirás és rajz, magyar nyelv és helyesírás, német nyelv (hol a tanúelv nem magyar, ott a német nyelv helyett a magyar tanítandó), földrajz és történet, számtan, természettan és természetráj, különös tekintettel a kertészetre és a női foglalkozásokra, p. o. a főzésre; nóitan, gazdasszony-ság és háztartás szabályai, női munkák, különösen főzés, varrás, kötés, himzés stb.

a tanítás gyakorlása a minta iskola leány-osztályában, nevelésstan.

116. §. Egy egy intézetbe felvehető növendékek létszámát a kormány határozza meg.

117. §. Tandíj nincs. A bennlakók szála lást, mosást, mint a 93. §. szerint a tanító növendékek, ingyen, élelmet pedig mérsékelt árért kapnak.

Tíz szegény és kitűnő szorgalmu leány-ért az intézet fizeti meg a közköztársa díjat. Szükség esetén e számot az igazgató tanács felterjesztésére a közköztársa miniszter emelheti.

118. §. Az évi vizsgákon felül az egész tanfolyamot bevégezt növendékek összes tanulmányaikból szigorú vizsgát tartoznak kiállítani csak úgy nyerhetnek oklevelet.

Ki e vizsgán kétszer visszavetettek, többé nem bocsáttatik vizsgára.

119. §. A növendékek fölött fegyelmi ügyekben a képeződé igazgató tanár és a rendes tanítókné ítelnek első fokon; másodfokon az igazgató tanács.

Egybíránt a tanítóné-képező a tanítóképeződé ugyanazon hatóság alatt áll.

120. §. A kormány egy egy tanítóné-képező fentartására az állam pentárából 8000 o. é. forintot fordít.

(Vége köv.)

Országgyűlési tudósítások.

A képviselőház jul. 10-ki ülésében Ujjvidék város sérelmi körnévét illetőleg akként nyilatkozott a pentágymiszter, hogy e folyamodvány a kérvényi bizottság által első helyen lesz főlve és lehető leg hamarabb el is intézve. Napi rendben volt a jövedelmi adó tárgyalása. Az általános megvitásában mint ellenzékenk Ghyezy, Nyáry és Bónis szóltak Lóczy, Deák és Kurecz ellenében, lényegben igen csekély eltérések mellett ugyanazon elveket védtek mindannyian. Ugyan is mind elveték vitáztak, hogy vajjon a jövedelmek nagyságát miként lehetne legbiztosabban csökkenteni. A pentágymiszter azt csupán a pentágymiszterre kívánna biztatni, de a ház többsége, Deákot s magát a pentágymisztert sem véve ki, ezélszerűbbnek találta a jövedelmek kiütését és az arra vetendő jövedelmadót oly bizottságnak adni teendőjé, mely nagy tagból állván, a tagok fele részé a független honpolgárokból az illető hatóságok által választások, fele pedig a pentágymiszter által nevezettek ki. Ezen bizottságnak vizsgálja meg aztán a jövedelmellálmányok alapján az adózó hivatalkok által készített adómunkalakat is.

Ezen a legnagyobb többség által is osztott értelemben adott Ghyezy, Szontagh Pál és Várady Gábor egy különvéleményt, melyet azonban, bár Deák ítel is pártolotott, a részletes vitaköze alapevített a ház nem fogadott el, hanem a pentágymiszter azon kívánatára hajolt, miszerint a törvényjavaslat a pentágymiszterhez utasítassék vissza és hagyassék, de a bizottságnak, hogy egy újabb, minden részről kívánalmaknak megfelelő törvényjavaslatot készítsen. Mind azon nyilatkozatokban, melyek e tekintetben tételtek, az itt kérdésben forgó polgári osztály érdekeinek igen nagy fontossága tűnt ki és képviseltek. Az új jövedelmi adózás rendszerére minden ingóérték birtokosaira nézve nehezeke fog ugyan föltűnni, de ha a Nyáry által előadott s a bevallókat megszigorító adatokat tekintetbe vesszük, valamint azon szigorú ítéletet is, melyet Deák adózókné legnagyobb részének igen is elszomorító becsületelényre föltűnt kimondott, tekintjük, be kell vallanunk, hogy nekünk a legújorubb jövedelmi-adó törvényre van szüksegtünk. ha azt nem akarjuk, hogy államunkban mentes osztály létezzék. Beesletesség nélkül, természetesen, hogy jövőre sem fog az ügy rendes lenni, elttőlások fognak jövőre is történni, de nem oly mértékben, mint eddig, úgy, hogy ha nem is egész lelkesedéssel, még is megnyugtatólag fogadjatjuk az új jövedelmi-adó törvényeket.

A képviselőház jul. 11-ki ülésében a jegyzőkönyv hitelése után felolvasottat a tegnapi szavazás eredménye, melynek folytán Bujanovics Sándor és Paizs Antal jegyzőkné megválasztottak.

Követezett a házról szóló törvényjavaslat végleges tárgyalása. Lónyay pentágymiszter e törvényjavaslatba két új szakasz felvételét ajánlja s ez ökből kéri a házat, hogy a végleges megszavazás hétévre halasztassék.

Zsedényi Ede e két új szakaszt a pentágymiszter bizottsághoz kívánja átvetetni. Ghyezy Ignác a javaslat kinyomtatását kéri, mi elfogadtatván, a ház tagjai között még az ülése folyamán alatt lithografizott példányokban szétosztatik.

Dapsy Vilmos Rimaszombat város képviselője az emittett város nevében Madvarász ismeretes petitiója ellen tiltakozik, oly kijelentéssel, hogy a kérvény aláírói közt nagyreszt választó nem képesek találtatnak. Végül Rimaszombat város ezen nyilatkozatát a kérvényi bizottsághoz áttétetni kéri. A szélös bal több képviselője ez ellen tiltakozik, de a többség a kérvényi bizottságnak átadati akarja, mi történt is.

Napirenden van a személyes kereseti adóról szóló javaslat tárgyalása. A javaslat általánosságban minden észrevétel nélkül elfogadtatván, kezdetét veszi a részletes tárgyalás.

Az 1. szakasz felolvasása után Hosszu József előadja, hogy e szakasz Erdélyre nézve oly adómentet tartalmaz, mely másfél sehol sem divatozik, s mely a népre elviselhetetlen terheket ró. Ez adóment a fejadó. Módotványt nyújt be, melyben kimondatni kívánja, hogy Erdélyre nézve a fejadó azon alttöröltetvén, helyette a magyarországi személyes kereseti adó lép életbe. — Hilli Bi Gáál János indokoltatja Hosszu József képviselő indítványát annyiban, hogy a fejadót mindenesetre meg kell szüntetni.

Csiky Sándorának e törvényjavaslat egyáltalában nem kell. Terjeszsen elő a miniszterium egészen más törvényjavaslatot s akkor ő is hozzászól. (Derülttség) — Papp Lajos elfogadja a közp. bizottság véleményét azon kikötéssel, hogy a ház határozatképpen mondja ki, miszerint a fejadó 1869. jan. 1-től megszűnik. — Tiszta László fájalmat fejezi ki afelett, hogy miniszteriumunk a törvényesen kimondott uniói külalakjára nézve is nem igekezett érélyesen kereszttűlni s mind azon intézményeket meghagyta, melyek Erdélyt még most is különálló ország gyaúánt tüntetik fel. Erdély, mint ország többé nem, hanem csak mint Magyarországi öbödik kerülete létezik. A javaslat illetőleg a közp. bizottság véleményét pártolja. — Berzenca ny és László és Gááz az ö Salamon szintén a közp. bizottság szerkezte mellett szólnak. — Papp Máté pártolja Hosszu József módotványát s tagadja Tiszta László azon állítását, hogy Erdély mint ország többé nem létezik. — Babes V. folytonos zaj között Hosszu J. módotványa mellett nyilatkozik. — Raunicher Jakab a közp. bizottság véleményét pártolja. — Lónyay Menyhért pentágymiszter szintén igazságtalannak tartja, hogy a személyes kereseti adó jobban terhelje az osztály egyik részét, mint a másikat, s gondoskodni fog az iránt, hogy az erdélyi fejadó a jövő költségvetésben többé elő ne forduljon. Ajánlja a közp. bizottság véle-

ményét. (Helyeslés.) — Hosszu József min iditványozó másodszer is felszólal s Gáál Jánosnak válaszulva kijelenti, hogy ő nem kívánja azt, hogy a fejadó eltörölése a föladó sulyosbítása mellett történjék. (Helyeslés.) —

Elnök ezután szavazás alá bocsáttatja a kérdést, a központi bizottság által ajánlott szerkezetet a ház többsége elfogadja, a többi szakaszok változatlanul elfogadtatnak.

A napirend második tárgyra térvén at a ház Paizs Aador helyettes jegyző olvasza az adókievetés és behajtásról szóló törvényjavaslatot s a központi bizottság idevonatkozó jelentését. — Tiszta Kálmán véghetetlenül rosak kar tartja e törvényjavaslatot s különösen két fölhaját emeliki. Ezek egyike abban áll, hogy fentartja a pentágymiszter ropant költséget járó előbbi szerkezetekben; másik hibája pedig az, hogy összerútközében van a törvényhatóságok jogával, mivel azokat a pentágymiszternek alárendeli. Ha tehát e törvényjavaslatot általánosságban mégis elfogadja, ezt csak azért teszi, mert megvan győződve, hogy a hiányokat már most kijavítani teljességgel lehetetlen. Jövőre nevezetesen szüksegségek tarja határozatnál ki mondani azon módotkat, melyek e tekintetben szem előtt leszenk tartandók s ez ökből egy határozati javaslatot nyújt be. Lónyay Menyhért pentágymiszter nem tartja e határozati javaslatot elfogadhatónak.

Tiszta Kálmán azt hiszi, hogy előbb az ő indítványát kell szavazás alá bocsáttani. — Elnök a házszabályokra hivatkozik, melyek az indítványokat előbb kinyomtatni és napirendre tűzteni rendeliki. — Tiszta Kálmán erre megjegyzi, hogy a gyakorlat ez országgyűlés egész folyamán alatt az ellenkező volt. — Halász Boldizsár a pentágymiszter tegnapi indítványára hivatkozik, mely általánosságban alá bocsáttatott. Elnök felteszi a kérdést: kívánja e a ház Tiszta Kálmán indítványát tárgyalni, vagy a felett szavazni? Tiszta Kálmán: A kérdés csak az lehet, elfogadjja e a ház a benyújtott indítványt vagy sem? (Általános helyeslés.) Elnök végre ez értelemben tévén fel a kérdést, a ház többsége Tiszta Kálmán indítványát elveti.

Ezután kezdetét veszi a részletes tárgyalás. A címre nézve

Halász Boldizsár tesz észrevételt a pentágymiszter törvényszékek felállítását a megyei autonómia nézve sérelmesnek találván, az egészen mellőztetni kéri. A ház azonban mind a címet, mind a törvényjavaslat 11. első szakaszát változatlanul elfogadja. A 12. szakaszánál Vályi János módotítást inditványoz, mely szerint a jövedelmi adó két egyenlő részben s mindig utólagosan lenne befizendő. Hodossu József pártolja a módotítványt. Lónyay Menyhért pentágymiszter helyesebb eljárásnak tartja a kisebb részletekben való befizetést, mert az adóznoka nézve sokkal könnyebb. Ajánlja a közp. bizottság szerkezetét, mely aztán el is fogadtatik. A 13. szakaszt észrevétel nélkül megév teszi a ház. A 14. szakaszt, mely a késelemi kamatokról szól, Halász Boldizsár kihagyatni kívánja. Borle a Zsigmond csatlakozik ez indítványhoz, mert ilyen zsarolást még Baeh és Schmerling korában sem követték el. (Nagy zaj) Besze János és Horváth Dóme szintén a kihagyás mellett nyilatkoznak. Tiszta Kálmán sokkal helyesebbnek tartja, ha az állam inkább ez mon igyekezik magát biztosítani, mint az execution utján, s ez ökből a szerkezet mellett szavaz.

Simonyi Ernő, Csánány Sándor és Hoffmann Pál a szakasz kihagyatást pártolják, mert a késelemi kamatok csak a szegény népet terhelnek leginkább. Szontagh Pál nem találja helyén valónak minduntalan a szegény népre hivatkozni, mert a törvényhozás nem tehet különbséget az adókötelezettégre nézve a szegény nép és nem szegény nép között. (Élénk helyeslés.) Pártolja a szerkezetet. Ede Albert a magyar nép azon tulajdonságáról emlékezik meg, hogy nem szereti fizetni (Derülttség.) Különb a kihagyás mellett szól. Bónis Sámuel, Somossy I. Treffort Agoston és Csik Endre az eredeti szerkezetet pártolják. Hal mossy Endre a kihagyás mellett nyilatkozik. Csiky Sándorának nem kell ez a közösleges katonai executionis törvény. (Általános helyeslés.) Vlá d Alajos szintén kihagyatni kívánja e szakaszt. Lónyay Menyhért pentágymiszter a szerkezetet ajánlja s Csiky szavaira vonatkozólag megjegyzi, hogy mióta a pentágymiszter kormányzatot átvette, sehol és soha sem alkalmazott katonai executionis. (Élénk helyeslés.) Halász Boldizsár mint inditványozó másodszer is szólhatna, de hogy példát adjon azoknak, kik sokat szoktak beszélni, eláll a szótól. (Nagy derülttség.) Elnök erre szavazás alá bocsáttatja a 14. szakaszt. A többség az eredeti szerkezetet tartja meg. A 15. szakaszánál. Hodossu József tesz módotítványt, mely azonban elvetették. 16. szakaszra nézve Vályi János inditványoz, hogy az abban foglalt engedélyt ne 1, hanem 1/2 kbrban állapíttassék meg. (Felkiáltások: Maradjon a szerkezet!) Szóltak még: Csánány, Tiszta Kálmán és Bónis; ezután szavazásnál az eredeti szerkezet változatlanul elfogadtatik s az ülés eloszlik.

A képviselőház jul. 13-ki ülésében Zsedényi Ede Szepesmegye közönsége részéről két kérvényt nyújt be; egyikében a törvényhatóságok hitzi pénztárainak miként szabályozása iránti intézkedésre kéri a miniszterium utasítani, a másik az urbéri rendszer maradványai iránti kérdés melletti megoldást sürgeti. — Geduly Lajos egy a lutheranus egyházi viszonyok rendezését szorgalmazó kérvényt nyújt be. — Horváth Boldizsár igazságtalannak tartja Simonyi Ernőnek un. 4-én intézett ezen interpellációjára felelet. „mondja meg az igazságtalannak, vajjon a kir. és hétszémleges táblák bírái a törvény és jelenen az 48. III t. cz. által kimondott miniszteri igazságtalanság mellett lettek e kinevezve.“ Válaszban azt mondja, hogy sem a törvény, sem az opportunitás elvével fogva nem értezté magát hivatta ezek ellenjegy-

és mintegy kivánja főtartást és fog életbe. Deák Fe

Simonyi interpellációban az igazságtalanság eltolgások ellenjegyelt volna, bár székségeit mind ily átmenetnek az ideiglenes ítélek a történelmi nyilatkozathal len zavarkodás, hogy a miniszteralkotmányossá rezésekről gon egy határozati tagjaira nézve látték a Felső szüksegségeknek azok kinevezés az 1848-diki utólagosan j határozati j tagjai között.

Erre nap személyes kereset, vássa, mely házadó törvény két paragrafus első csekély változatlanul íltet törvény. A tanáról tesz jelen két képviselőtek meg a házról, hogy a ház föl, miszt megjelöljük, pedig, ki megvét sem nyújtottmány, hozlasztása renmany teljesítés. Követelvaslat fölött. A 17-18. lánul, részben fogalattak.

Főtiszt, hogy vidék mondhatjuk de bár men ezeket is tudmivel ha háló lapjának dák mások az

